

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 112/14

Λουξεμβούργο, 17 Ιουλίου 2014

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-354/13
FOA, ενεργούσα για τον Karsten Kaltoft, κατά Kommunernes Landsforening
(KL), ενεργούσας για τον Δήμο του Billund

Ο γενικός εισαγγελέας Nilo Jääskinen εκτιμά ότι η παθολογική παχυσαρκία μπορεί να θεωρηθεί «ειδική ανάγκη» κατά την έννοια της οδηγίας για την ίση μεταχείριση στην εργασία

Μολονότι στο δίκαιο της Ένωσης δεν υπάρχει γενική αρχή που απαγορεύει ειδικά τις δυσμενείς διακρίσεις λόγω παχυσαρκίας, η παθολογική παχυσαρκία ενδέχεται να εμπίπτει στην έννοια των «ειδικών αναγκών» αν ο βαθμός της είναι τέτοιος που παρεμποδίζει την πλήρη συμμετοχή στον επαγγελματικό βίο σε ισότιμη βάση με τους υπόλοιπους εργαζόμενους

Για να προαγάγει την αρχή της ίσης μεταχείρισης, η οδηγία για την ίση μεταχείριση στην εργασία¹ θέτει ένα γενικό πλαίσιο για την καταπολέμηση των δυσμενών διακρίσεων στην εργασία και την απασχόληση. Κατά την εν λόγω οδηγία, στον τομέα της απασχολήσεως, απαγορεύονται οι δυσμενείς διακρίσεις λόγω θρησκείας και πεποιθήσεων, ειδικών αναγκών, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Επιπλέον, το ζήτημα των δυσμενών διακρίσεων και των ειδικών αναγκών εξετάζεται από ορισμένα άρθρα των Συνθηκών και του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, και μεταξύ αυτών από το άρθρο 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης το οποίο ορίζει ότι απαγορεύεται ««[κ]άθε διάκριση ιδίως λόγω [...] αναπηρίας [...]»». Ουδμία από τις διατάξεις αυτές αναφέρει ρητώς την παχυσαρκία.

Μέχρι τις 22 Νοεμβρίου 2010, οπότε τερματίστηκε η εργασιακή του σχέση, ο K. Kaltoft εργαζόταν για τον Δήμο του Billund στη Δανία ως παιδοκόμος για περίπου δεκαπέντε χρόνια, φροντίζοντας τα παιδιά άλλων στο δικό του σπίτι. Μολονότι η αιτιολογία της αποφάσεως για την απόλυσή του αναφέρει τον φθίνοντα αριθμό παιδιών, παρά ταύτα από τον Δήμο δεν παρατέθηκε κάποιος συγκεκριμένος λόγος για τον οποίο επελέγη να απολυθεί ειδικά ο K. Kaltoft. Καθ' όλο το χρονικό διάστημα που εργαζόταν για τον Δήμο του Billund, ο K. Kaltoft ουδέποτε ζύγιζε λιγότερο από 160 kg, οπότε, με ΔΜΣ 54, χαρακτηριζόταν ως παχύσαρκος. Μολονότι κατά την επίσημη διαδικασία ακροάσεως για την απόλυση του K. Kaltoft συζητήθηκε η παχυσαρκία του, οι διάδικοι διαφωνούν ως προς το πώς το συγκεκριμένο ζήτημα έφθασε να συζητηθεί, ενώ ο Δήμος αρνείται ότι η απόφαση για την απόλυσή του στηρίχθηκε στο στοιχείο αυτό. Παρά ταύτα, ο K. Kaltoft διατείνεται ότι η απόλυσή του οφείλεται σε παράνομη διάκριση λόγω της παχυσαρκίας του, και άσκησε αγωγή ενώπιον δανικού πρωτοβαθμίου δικαστηρίου ζητώντας αποζημίωση για τη δυσμενή διάκριση που υπέστη.

Το Retten i Kolding (δικαστήριο του Kolding, Δανία), ενώπιον του οποίου ασκήθηκε η αγωγή του K. Kaltoft, ζήτησε από το Δικαστήριο να διευκρινίσει αν το δίκαιο της Ένωσης, και ειδικότερα η Συνθήκη και ο Χάρτης, περιλαμβάνει αυτοτελή απαγόρευση των δυσμενών διακρίσεων λόγω παχυσαρκίας. Επικουρικά, ερωτά αν η παχυσαρκία συνιστά ειδική ανάγκη και, ως εκ τούτου, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για την ίση μεταχείριση στην εργασία.

Με τις σημερινές του προτάσεις, ο γενικός εισαγγελέας N. Jääskinen σημειώνει ότι ουδμία από τις διατάξεις της Συνθήκης ή του Χάρτη αναφέρει ρητώς την παχυσαρκία ως απαγορευόμενο λόγο διακρίσεως. Κατά συνέπεια, τέτοια απαγόρευση θα μπορούσε να υφίσταται μόνον ως μέρος μιας γενικής απαγορεύσεως κάθε μορφής δυσμενούς διακρίσεως στην αγορά εργασίας, η οποία θα

¹ Οδηγία 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία (ΕΕ L 303, σ. 16).

μπορούσε να συναχθεί από τη γενικόλογη διατύπωση του άρθρου 21 του Χάρτη. Ο Χάρτης, όμως, δεσμεύει τα κράτη μέλη μόνον όταν αυτά εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης, και στην παρούσα υπόθεση δεν υπάρχει τίποτα που να δείχνει ότι η Δανία εφάρμοσε διάταξη του δικαίου της Ένωσης απαγορεύουσα εν γένει κάθε μορφή δυσμενούς διακρίσεως στην αγορά εργασίας. Ο γενικός εισαγγελέας τονίζει ότι όλα τα νομοθετήματα της Ένωσης που απαγορεύουν τη γενεσιουργό δυσμενών διακρίσεων συμπεριφορά αναφέρουν συγκεκριμένους λόγους διακρίσεως σε συγκεκριμένους τομείς και δεν απαγορεύουν εν γένει οποιαδήποτε μεταχείριση γενεσιουργό δυσμενών διακρίσεων. Ως εκ τούτου, ο γενικός εισαγγελέας N. Jääskinen συνάγει ότι **το δίκαιο της Ένωσης δεν περιλαμβάνει μια γενική, αυτοτελή αρχή απαγορεύσεως των δυσμενών διακρίσεων λόγω παχυσαρκίας.**

Όσον αφορά το ζήτημα αν η παχυσαρκία μπορεί να θεωρηθεί «ειδική ανάγκη» κατά την έννοια της οδηγίας για την ίση μεταχείριση στην εργασία, ο γενικός εισαγγελέας παρατηρεί ότι, μολονότι η οδηγία δεν ορίζει την ειδική ανάγκη, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, στο πλαίσιο αυτό, η «ειδική ανάγκη» αφορά τους περιορισμούς που απορρέουν από μακροχρόνιες σωματικές, νοητικές ή ψυχολογικές μειωμένες δυνατότητες, οι οποίες, σε συνδυασμό με διάφορα εμπόδια, μπορούν να παρεμποδίσουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή του ατόμου στον επαγγελματικό βίο σε ισότιμη βάση με τους υπόλοιπους εργαζόμενους. Ναι μεν δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι κάθε ασθένεια εμπίπτει στην έννοια της ειδικής ανάγκης, πλην όμως ορισμένες ασθένειες, αν έχουν διαγνωσθεί ιατρικά και έχουν ως αποτέλεσμα μακροχρόνιους περιορισμούς, θα μπορούσαν να θεωρηθούν ειδικές ανάγκες για τους σκοπούς της οδηγίας.

Ο γενικός εισαγγελέας N. Jääskinen υπογραμμίζει ότι οι ειδικές ανάγκες απορρέουν από αλληλεπίδραση μεταξύ ορισμένων ατόμων με μειωμένες δυνατότητες και συμπεριφορικών και περιβαλλοντικών εμποδίων τα οποία παρακωλύουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή των ατόμων αυτών στην απασχόληση. Δεδομένου ότι σκοπός της οδηγίας είναι η καταπολέμηση *κάθε μορφής* δυσμενούς διακρίσεως λόγω ειδικών αναγκών, δεν είναι αναγκαία η ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ της συγκεκριμένης εργασίας και της περί ης πρόκειται ειδικής ανάγκης. Ακόμη και αν μια κατάσταση δεν επηρεάζει την ικανότητα του ατόμου αυτού να εκτελέσει τη συγκεκριμένη εργασία, μπορεί να παρεμποδίζει την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή του στον επαγγελματικό βίο σε ισότιμη βάση με τους υπόλοιπους εργαζόμενους. Μπορούν να υπάρχουν μακροχρόνιες σωματικές, νοητικές ή ψυχολογικές μειωμένες δυνατότητες που δεν καθιστούν αδύνατη την εκτέλεση ορισμένης εργασίας, αλλά αντικειμενικά καθιστούν πιο δύσκολη και πιο απαιτητική την εκτέλεση της εργασίας αυτής ή τη συμμετοχή στον επαγγελματικό βίο. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι οι παθήσεις που επηρεάζουν σοβαρά την κινητικότητα ή μειώνουν σημαντικά τις αισθήσεις, όπως την όραση ή την ακοή. Έτσι, δεν χρειαζόταν να είναι αδύνατη για τον K. Kaltoft η εκτέλεση της εργασίας του ως παιδοκόμου για τον Δήμο του Billund πριν μπορέσει να επικαλεστεί την προστασία που η οδηγία 2000/78 παρέχει κατά των δυσμενών διακρίσεων.

Ο γενικός εισαγγελέας εξηγεί ότι, μολονότι δεν επιβάλλεται στους εργοδότες υποχρέωση να διατηρήσουν τη θέση απασχολήσεως ενός ατόμου που δεν είναι ικανό να εκτελέσει τα βασικά καθήκοντα της εν λόγω θέσεως, πρέπει να λαμβάνονται εύλογα μέτρα προσαρμογής, αρκεί τα μέτρα αυτά να μη συνεπάγονται δυσανάλογη επιβάρυνση του εργοδότη.

Κατά συνέπεια, **ο γενικός εισαγγελέας N. Jääskinen καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, αν ο βαθμός της παχυσαρκίας είναι τέτοιος που σαφώς παρεμποδίζει τη συμμετοχή στον επαγγελματικό βίο, τότε η παχυσαρκία μπορεί να συνιστά ειδική ανάγκη.** Κατά την άποψή του, μόνον η ακραία, πολύ σοβαρή ή παθολογική παχυσαρκία, δηλαδή όταν ο ΔΜΣ υπερβαίνει το 40, είναι αρκετή για να δημιουργηθούν περιορισμοί, όπως προβλήματα κινητικότητας, αντοχής και διαθέσεως, οι οποίοι συνιστούν «ειδική ανάγκη» για τους σκοπούς της οδηγίας.

Στο εθνικό δικαστήριο απόκειται να καθορίσει αν η παχυσαρκία του K. Kaltoft εμπίπτει στον ορισμό αυτόν.

Τέλος, ο γενικός εισαγγελέας προσθέτει ότι τα αίτια της ειδικής ανάγκης δεν ασκούν επιρροή. Η έννοια της ειδικής ανάγκης είναι αντικειμενική και δεν εξαρτάται από το αν ο ενάγων/προσφεύγων συνέβαλε αιτιωδώς στην απόκτηση της ειδικής του ανάγκης μέσω «αυτόβουλης» υπερβολικής

προσλήψεως θερμίδων. Σε αντίθετη περίπτωση, οι σωματικές ειδικές ανάγκες που προέρχονται από την επίδειξη αμελούς και επικίνδυνης συμπεριφοράς κατά την οδήγηση ή σε αθλητικές δραστηριότητες θα έπρεπε να αποκλείονται από την έννοια των ειδικών αναγκών.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να λύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από την ανάπτυξη των προτάσεων διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106